

Správa Linuxu

Správa Linuxu (Linux System Administration) je soubor činností, nástrojů a postupů, které slouží k instalaci, konfiguraci, údržbě, zabezpečení a monitorování operačních systémů založených na linuxovém jádru. Vzhledem k tomu, že Linux dominuje v oblasti serverů, cloudu, kontejnerů a vestavěných zařízení, je efektivní správa systému klíčovou dovedností pro každého IT profesionála a správce infrastruktury.

Klíčové oblasti správy Linuxu

Správa moderního linuxového serveru nebo pracovní stanice se rozděluje do několika základních pilířů:

1. Správa softwaru a balíčků

Instalace, aktualizace a odstraňování softwaru se provádí pomocí specializovaných správců balíčků, kteří automaticky řeší závislosti: * **APT (Advanced Package Tool)**: Využívaný v distribucích založených na Debianu a Ubuntu ([Ubuntu](#), [Debian](#)). * **DNF / YUM**: Moderní správce balíčků pro rodinu Red Hat Enterprise Linux, Fedora a Rocky Linux. * **Zypper**: Rychlý a robustní správce balíčků pro distribuce [openSUSE](#).

2. Řízení služeb a spouštění systému (Init systémy)

Moderní linuxové distribuce standardně využívají **systemd** jako správce systémových služeb a procesů: * **Systemctl**: Hlavní nástroj pro ovládání služeb (start, stop, restart, povolení po spuštění). * **Příklad příkazu**: * `sudo systemctl status nginx`

3. Správa uživatelů a oprávnění

Bezpečnost Linuxu stojí na striktním oddělení oprávnění: * **Uživatelé a skupiny**: Správa účtů pomocí souborů `/etc/passwd` a `/etc/shadow` nebo příkazů `useradd` a `usermod`. * **Oprávnění (chmod / chown)**: Řízení přístupu k souborům na základě vlastníků, skupin a práv pro čtení, zápis a spuštění. * **Privilegia (sudo)**: Bezpečné delegování administrátorských práv běžným uživatelům.

4. Konfigurace sítě

Správa síťových rozhraní, routování a pravidel: * Konfigurace IP adres, DNS a bran firewallu (např. `nftables`, `iptables` nebo přívětivější `ufw` / `firewalld`).

Nástroje pro centralizovanou a pokročilou správu

Zatímco pro správu jednotlivých serverů slouží příkazová řádka a konfigurační soubory, v enterprise prostředí se využívají pokročilé nástroje: * **YaST**: Unikátní konfigurační nástroj specifický pro [openSUSE](#) a SUSE Linux Enterprise, který umožňuje spravovat hardware, síť i software z jednoho místa (GUI i TUI). * **Konfigurační manažeři**: Nástroje jako **Ansible**, Puppet nebo Chef pro automatizaci správy stovek serverů pomocí kódových šablon.

Osvědčené postupy správce (Best Practices)

1. **Princip nejnižších oprávnění (PoLP)**: Nikdy neběžte běžné úlohy pod účtem `root`, pokud to není nezbytně nutné. 2. **Pravidelné zálohování**: Automatizované zálohování konfiguračních souborů a dat (např. pomocí nástrojů rsync, BorgBackup). 3. **Monitorování a logování**: Sledování stavu systému (CPU, RAM, disk) pomocí nástrojů jako Prometheus, Grafana a analýza logů v `/var/log` nebo pomocí `journalctl`.

Související pojmy

* [Linux](#) * [openSUSE](#) * [YaST](#) * [Zypper](#)

linux administration systemmanagement devops servers

From:
<https://www.serviceit.cz/> - IT ENCYKLOPEDIE

Permanent link:
https://www.serviceit.cz/doku.php?id=it_encyklopedie:linux_sprava

Last update: **2026/08/11 15:36**

